

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพ
นักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
**A Tripartite Participatory Management Approach for Improving the
Quality of Accounting Practitioners of Vocational College Office
of the Vocational Education Commission**

อรัญญ์ ทามา,
สิรินธร สินจินดาวงศ์ และ ชัยวิชิต เชียรชนะ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
**Orathai Tumma,
Sirinthorn Sinjindawong and Chaiwichit Chianchana**
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Orathai123_on@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชี 2. ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3. พัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อยกระดับคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน รูปแบบวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 แบบสอบถาม ความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระยะ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระยะที่ 3 แบบสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล 1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3. ผลการวิเคราะห์พัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี

ผลการวิจัย 1. ผู้ประกอบการมีความต้องการคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการในด้านคุณลักษณะอาชีพ (จรรยาบรรณ) ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ในระดับมากที่สุด และด้านการใช้

* วันที่รับบทความ : 12 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 19 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 24 กรกฎาคม 2567

เครื่องมือและเทคโนโลยี ในระดับมาก 2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีเพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติ 3) ด้านผลประโยชน์ที่พึงจะได้ 4) ด้านการประเมิน และ 5) ด้านการวางแผน ส่งผลต่อด้านพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ด้านพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน และด้านพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี 3. การพัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีเพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานประกอบการ กลุ่มหน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษา ร่วมกันพัฒนาด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน และด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี โดยผลการประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความถูกต้อง รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี; ยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี; อาชีวศึกษา

Abstract

The research has objectives 1. To study the needs of entrepreneurs regarding the quality of accounting practitioners 2. Study of tripartite participatory management To raise the quality of accounting practitioners at vocational colleges, Office of the Vocational Education Commission 3. Develop and evaluate a tripartite participatory management approach to raise the quality of accounting practitioners at vocational colleges. Office of the Vocational Education Commission Use a research method that combines quantitative and qualitative research methods. The research tool is divided into 3 phases: Phase 1: Questionnaire: Entrepreneurs' needs for the quality of accounting practitioners at vocational colleges. Office of the Vocational Education Commission, Phase 2, in-depth interview form Assess the tripartite participatory management approach for enhancing Quality of accounting practitioners at vocational colleges Office of the Vocational Education Commission, Phase 3, focus group Data analysis 1. Results of analysis of entrepreneurs' needs towards the quality of accounting practitioners at vocational colleges, Office of the Vocational Education Commission. 2. Results of data analysis of tripartite participatory management. To enhance the quality of accounting practitioners at vocational colleges. Office of the Vocational Education Commission 3. Results Analyze, develop and evaluate the tripartite participatory management approach.

Research results 1. Entrepreneurs have a high level of demand for the quality of accounting practitioners. Consider each aspect It was found that entrepreneurs have needs in career characteristics (ethics), communication skills. Knowledge and professional skills The ability to analyze data at the highest level and the use of tools and technology at a high level. 2. Tripartite participatory management for upgrading the quality of accounting practitioners in vocational colleges, Office of the Vocational Education Commission, found that 1) Participation in decision making, 2) practice, 3) benefits to be gained, 4) evaluation, and 5) planning. Affecting the development of professional curricula Accounting for skill

development and work experience and the development of professional ethics for accounting practitioners. 3. Developing and evaluating a tripartite participatory management approach for improving the quality of accounting practitioners in vocational colleges, Office of the Vocational Education Commission, consisting of educational institution administrators, business establishment groups, Educational Standards Control Agency Jointly develop the field of accounting professional curriculum development in Develop skills and work experience and the development of professional ethics for accounting practitioners By the evaluation results Overall, it is at the highest level. The item with the highest average value was the aspect of utility, correctness, followed by the aspect of appropriateness. and the possibility side

Keywords: Tripartite participatory management approach, raising the quality of accounting practitioners, Vocational colleges

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการศึกษาในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ ทำให้อาชีวศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากการศึกษาของ Carnoy (1999 : 138) กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและตลาดแรงงาน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบายในการจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาและส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้การจัดการอาชีวศึกษาต้องปรับตัว มีการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ยกระดับคุณภาพผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญในการสร้างความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

นับแต่บัดนี้ไป การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษายังมีปัญหา เช่น ผู้เรียนไม่นิยมเรียนอาชีวศึกษา ขาดแคลนแรงงานระดับกลาง และมีนักศึกษาออกกลางคันจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียนที่ไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ขาดสมรรถนะหลักและสมรรถนะด้านสายงาน และปัญหาด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาควรสนับสนุนผู้สอนให้ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถและเทคนิคในการสอน มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน และมีการสนับสนุนกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างความก้าวหน้าในสาขาการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษา

อาชีวศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ (สนุ่น มีเพชร, 2563)

เพื่อยกระดับนักปฏิบัติบัญชีให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ นักศึกษาที่จบ ปวส. สาขาการบัญชีต้องได้รับการรับรองคุณวุฒิจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แนวทางการจัดการศึกษาควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากสามฝ่าย คือ สถานศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานคุมาตรฐานการศึกษา (การจัดการแบบไตรภาคี) ซึ่งตรงกับ งานวิจัยในต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย-เยอรมนี และ จีน-เยอรมนี ที่ใช้ระบบการศึกษาทวิภาคีเพื่อพัฒนา คุณภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการเรียนการสอนอาชีวศึกษาต้องมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะและความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานจริงได้ การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจะช่วย ยกระดับคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ดังนั้นในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นความร่วมมือในการปฏิบัติงานทั้งในสถานศึกษา และภาคี เครือข่ายได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานคุมาตรฐานการศึกษา ในการให้ความร่วมมือ ให้ความคิดเห็น ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาสาขาวิชาการบัญชีเพื่อยกระดับคุณภาพนัก ปฏิบัติบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และตรงตามความต้องการของ สถานประกอบการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการ ต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีเพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อพัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อยกระดับคุณภาพของ นักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) คือ การเชื่อมโยงหรือการบูรณาการข้อมูลในขั้นตอนให้เหมาะสมใน กระบวนการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการผสมผสานวิธีรวบรวมข้อมูลหลายๆ วิธีในการวิจัย (Mixed Methods) และวิจัยแบบผสมผสานเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential) การผสมผสานรูปแบบการวิจัยเชิง

ปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Models) ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงประกอบด้วย วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยที่สำคัญ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดให้ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้ประกอบการในสถานประกอบการ สาขาวิชาการบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 22 แห่งทั่วประเทศ โดยแบ่งการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของสถานประกอบการจำนวน 5 ภาค กำหนดภาคละร้อยละ 50 ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากเหตุผลด้านจำนวนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1. จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการ การศึกษา สาขาวิชาการบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พร้อมทั้งนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง 2. การหาคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) หาค่าความตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความถามกับเนื้อหาของแต่ละด้านที่ศึกษา โดยนำผลจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อความมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อความถาม ดังนี้ ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร เกณฑ์ 1.1) ข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้ 1.2) ข้อความที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.80 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้ (Rovinelli & Hambleton, 1977 : 94 - 60) ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำกลับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องอีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อความที่มีความตรง 2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) กับสถานประกอบการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวมเป็น 50 คน โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990) และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาตรวจสอบปรับปรุงอีกครั้ง แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนภาคละร้อยละ 50 ดังนี้ ภาคตะวันออก และกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ภาคกลาง จำนวน 20 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 30 คน ภาคเหนือ จำนวน 20 คน ภาคใต้ จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 110 คน ด้วยการจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Online Questionnaire) โดยจัดส่งทางระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยสอบถามสถานประกอบการ พร้อมหนังสือแนส่งเพื่ออธิบายรายละเอียดในการเก็บข้อมูล และจำนวนของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่ม และเมื่อกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่าแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะติดตามทวงถามไปยังสถานศึกษานั้นอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อนักปฏิบัติบัญชี (การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) มาใช้ในการบริหารจัดการในการยกระดับนักปฏิบัติบัญชี สาขาวิชาการบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ และสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50–5.00 หมายถึง คุณภาพของนักบัญชีปฏิบัติการที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50–4.49 หมายถึง คุณภาพของนักบัญชีปฏิบัติการที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50–3.49 หมายถึง คุณภาพของนักบัญชีปฏิบัติการที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50–2.49 หมายถึง คุณภาพของนักบัญชีปฏิบัติการที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.49 หมายถึง คุณภาพของนักบัญชีปฏิบัติการที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มไตรภาคี ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษา โดยมีประชากรจากแต่ละภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ รวม 5 ภาค โดยแบ่งสัดส่วน ผู้บริหาร 1 คน สถานประกอบการ 1 คน และชุมชน 1 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

เครื่องมือและการหาคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านที่มาจากหลากหลาย มีความรู้ความสามารถทางการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษา อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบัญชี และสถานประกอบการ กำหนดมาตราส่วน โดยสัมภาษณ์นี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ ดังนี้ +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ 0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อความสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สามารถวัดได้ตรงตาม

วัตถุประสงค์ นำข้อมูลการประเมิน (ค่าคะแนนการประเมิน) มาคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยทำตารางการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง และพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งโดยทั่วไปจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา (Rovinelli & Hambleton, 1977) มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวชี้วัดของตัวแปร ได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม อยู่ในช่วง 0.6 - 0.83 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิไปเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษา ในการยกระดับนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การดำเนินการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ถึงกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ 2. นัดหมายเวลาในการเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสัมภาษณ์ 3. ส่งหนังสือขอความร่วมมือ ก่อนวันนัดหมายสัมภาษณ์ อย่างน้อย 1 สัปดาห์ 4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามเวลาที่นัดหมายด้วยตนเอง 5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การบันทึกด้านแหล่งข้อมูล และด้านเวลา แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (Denzin, 1978)

ระยะที่ 3 การพัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานประกอบการหรือสำนักงานจัดทำบัญชี จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือหน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษาหรือสภาวิชาชีพบัญชี จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้ทำหน้าที่การสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2 คน

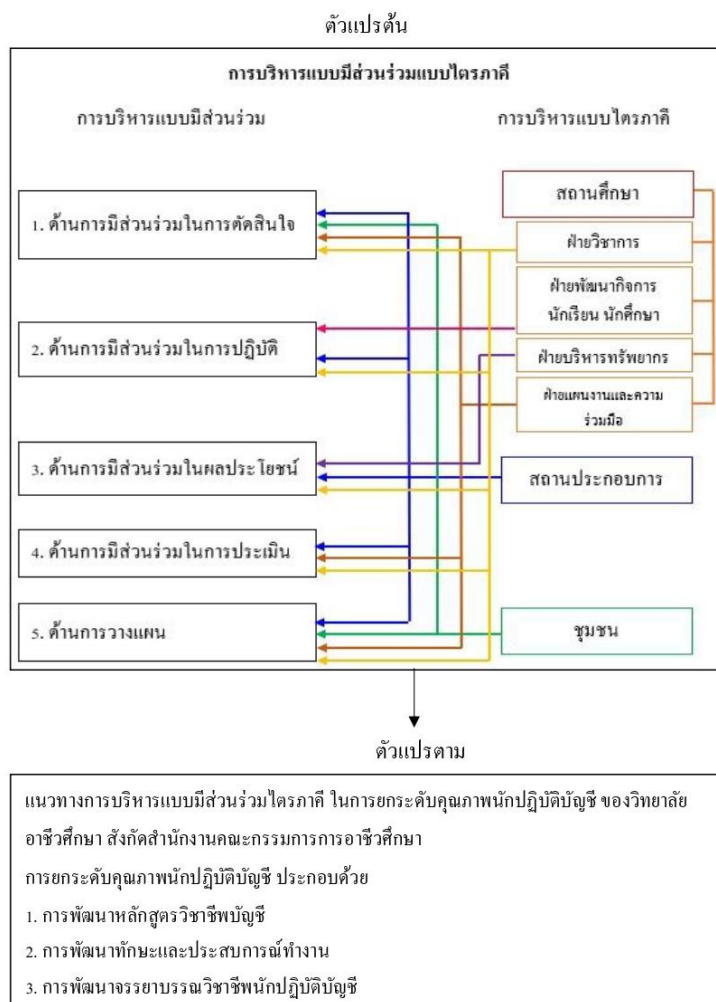
เครื่องมือและการหาคุณภาพ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group record) นำมาใช้หลังจากที่มีการร่างแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญสนทนากลุ่มได้บันทึกการลงมติ ด้วยเหตุว่าการสนทนากลุ่มต้องการฉันทามติของกลุ่ม (Consensus) แบบประเมินคุณภาพแนวทางการบริหารฯ (Evaluation form) นำมาใช้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดีใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านการใช้ประโยชน์ (Utility) 2) ความเป็นไปได้ (Feasibility) 3) ความเหมาะสม (Propriety) และ 4) ความถูกต้อง (Accuracy) ตามแนวคิดการประเมินของ Stufflebeam (1990 : 159) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ 1. ดำเนินการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย 2. สร้างบรรยากาศในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ให้ราบรื่นไม่เคร่งเครียด 3. ผู้วิจัยได้ทำการประชุม ทำความเข้าใจ มอบหมายหน้าที่ ชักข้อและนัดหมายกับบุคคลที่จะร่วมกันสนทนากลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์แนวคำถาม กำหนดการ และบทบาทของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 2) ผู้จัดบันทึกซึ่งผู้วิจัยเตรียมบุคคลที่จะมาช่วยทำการจดบันทึกรายละเอียด คำตอบ และรายละเอียดอื่นที่เกี่ยวข้องกับแนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และข้อมูลประกอบที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากรายการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ข้างต้น ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเชื่อมโยงกันเป็นระบบเพื่อยืนยันแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมแบบไตรภาคี ในการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กร แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และไตรภาคี การจัดการอาชีวศึกษา ในการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของกระบวนการบริหารจากนักวิชาการหลายท่าน คือ Fayol (1916); Gulick & Urwick (1937); Sears (1950); Campbell and other (1968) และ Deming (1993) การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมแบบไตรภาคี ในการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ามีจำนวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ด้านด้วยกัน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมิน 5) การมีส่วนร่วมในการวางแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิร อ่อนอ้าย (2558) อรชร ปรารจันทร์ (2561) ขวัญชนก แสงท้าน (2563) Smith, Courvisanos, Tuck และ Martens (2012) Eyal และทบทวนเอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา สาขาวิชาการบัญชี ดังนั้นจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำเสนอออกเป็น 3 ระยะตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงสรุปผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีภาพรวม

ประเด็น/ด้าน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับของ $\bar{X}$
1. ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ	4.22	0.80	มากที่สุด	3
2. ด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี	4.18	0.79	มาก	4
3. ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.22	0.81	มากที่สุด	3
4. ด้านคุณลักษณะอาชีพ (จรรยาบรรณ)	4.43	0.78	มากที่สุด	1
5. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.33	0.78	มากที่สุด	2
รวม	4.27	0.80	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีภาพรวม และรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) โดยระดับความต้องการของผู้ประกอบการมีต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีในด้านคุณลักษณะอาชีพ (จรรยาบรรณ) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) ด้านทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) และลำดับสุดท้าย ด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะที่ 2 การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ทั้ง 15 ท่าน มีดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ด้านการประเมิน และด้านการวางแผน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี 2. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ด้านการประเมิน และด้านการวางแผน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน 3. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ด้านการประเมิน และด้านการวางแผน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี 4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 5. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 6. การมีส่วนร่วมใน

ผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ในการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 7. การมีส่วนร่วมในการประเมิน ในการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 8. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 9. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 10. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ในการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 11. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ในการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 12. การมีส่วนร่วมในการประเมิน ในการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 13. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 14. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชีของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 15. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชีของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 16. การมีส่วนร่วมในการผลประโยชน์ที่พึงจะได้ ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชีของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 17. การมีส่วนร่วมในการประเมิน ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชีของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี 18. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชีของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีพบว่า ในทุกองค์ประกอบมีความถี่เท่ากับ 15 คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะที่ 3 การพัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานประกอบการ กลุ่มหน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษา โดยร่วมกันพัฒนาด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะวิชาชีพบัญชี สถานประกอบการการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชีจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีทักษะที่พร้อมสำหรับการทำงานในสายงานบัญชีในอนาคต หน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษายกระดับคุณภาพของนักปฏิบัติ

บัญชีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ที่พร้อมสำหรับการทำงาน ในสายงานบัญชีในอนาคตด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ผู้เรียนมี ทักษะและประสบการณ์ที่พร้อมสำหรับการทำงานในสายงานบัญชีในอนาคต สถานประกอบการมีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนักปฏิบัติบัญชีจะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับ การทำงานในสายงานบัญชีและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานควบคุมมาตรฐานการศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงานของนัก ปฏิบัติบัญชีจะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับการทำงานในสายงานบัญชีและสามารถปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อไปใช้ในการทำงาน สถานประกอบการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพของนักปฏิบัติบัญชีจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและปฏิบัติตามมาตรฐาน จรรยาบรรณอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในสายงานบัญชีในอนาคต หน่วยงาน ควบคุมมาตรฐานการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชีจะช่วยให้ผู้เรียนมี ความเข้าใจและปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณได้อย่างถูกต้องและมั่นใจในการปฏิบัติงานในสายงานบัญชีใน อนาคต และการประเมินการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง สำหรับการสร้าง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัย อาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ (Expert judgment) จำนวน 15 ท่าน ซึ่ง ผู้เชี่ยวชาญประเมินด้วยตนเองเป็นรายบุคคลมีผลการประเมิน ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงสรุปผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินการใช้ประโยชน์ ความเป็นไป ได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง สำหรับการสร้างแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการ ยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กลุ่ม	รายการประเมินแนวทางการ บริหารแบบมีส่วนร่วมของ ไตรภาคี เพื่อการยกระดับ คุณภาพนักปฏิบัติบัญชี	ด้านการใช้ ประโยชน์		ด้านความเป็น ไปได้		ด้านความ เหมาะสม		ด้านความถูกต้อง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่มผู้บริหาร สถานศึกษา	ด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพ บัญชี	4.53	0.52	4.56	0.55	4.59	0.55	4.58	0.52
	ด้านการพัฒนาทักษะและ ประสบการณ์ทำงาน	4.82	0.32	4.64	0.47	4.73	0.48	4.69	0.37
	ด้านการพัฒนาจรรยาบรรณ วิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี	4.80	0.36	4.85	0.29	4.78	0.37	4.78	0.30
กลุ่มสถาน ประกอบการ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพ บัญชี	4.68	0.53	4.65	0.48	4.50	0.62	4.75	0.50

กลุ่ม	รายการประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชี	ด้านการใช้ประโยชน์		ด้านความเป็นไปได้		ด้านความเหมาะสม		ด้านความถูกต้อง	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
	ด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน	4.66	0.59	4.60	0.55	4.34	0.68	4.80	0.45
	ด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี	4.80	0.45	4.58	0.57	4.73	0.44	4.80	0.45
	ด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี	4.80	0.45	4.57	0.61	4.60	0.63	4.70	0.51
กลุ่มหน่วยงาน คุมมาตรฐาน การศึกษา	ด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน	4.80	0.45	4.63	0.53	4.69	0.50	4.80	0.45
	ด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี	4.80	0.45	4.69	0.46	4.77	0.36	4.74	0.51
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.72	0.46	4.63	0.50	4.63	0.52	4.72	0.45

จากตารางที่ 2 พบว่า การประเมินการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง สำหรับการสร้างแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ (Expert judgment) จำนวน 15 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินด้วยตนเองเป็นรายบุคคลมีผลการประเมิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ประโยชน์ $\bar{x} = 4.72$ และด้านความถูกต้อง $\bar{x} = 4.72$ รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสม $\bar{x} = 4.63$ และด้านความเป็นไปได้ $\bar{x} = 4.63$ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีในแต่ละด้าน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการต่อคุณภาพของนักปฏิบัติบัญชีในด้านคุณลักษณะอาชีพ (จรรยาบรรณ) ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับสุดท้าย ด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบทบาทของนักปฏิบัติบัญชีไม่ได้จำกัดเพียงการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน แต่ยังมีส่วนสำคัญในการให้คำปรึกษาและการตัดสินใจทางธุรกิจ ความต้องการในด้านเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการสามารถมั่นใจได้ว่านักปฏิบัติบัญชีที่มีคุณภาพจะสามารถช่วยให้ธุรกิจดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและมีความเจริญรุ่งเรืองในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับ

กษมา ยังสัมป่อย (2561) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการปฏิบัติงานของบริษัทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยพบว่ามากที่สุดคือด้านความเข้าใจในขั้นตอนจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี รองลงมาคือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพบัญชี รองลงมาคือด้านความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ทำบัญชี และด้านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการ จัดทำบัญชีตามลำดับข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานพบว่าประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของบริษัทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ย พบว่า มากที่สุดคือ ด้านสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี รองลงมาคือด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี และด้านความถูกต้องในการ รายงานผลด้านบัญชีตามลำดับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยการปฏิบัติงานด้านความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ทำบัญชี ความเข้าใจในขั้นตอนจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี และเทคโนโลยี สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบริษัทวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. ผลการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีเพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติ 3) ด้านผลประโยชน์ที่พึงจะได้ 4) ด้านการประเมิน และ 5) ด้านการวางแผน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน และด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมในทั้ง 5 ด้านนี้ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน รวมถึงการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี ช่วยให้การศึกษาและการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและช่วยให้นักปฏิบัติบัญชีมีความพร้อมในการทำงานจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของฐาปณีย์ เสาหิน (2562) การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 67.306 และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการพัฒนาและประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อสรุปอันน่าสนใจ พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคี เพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลุ่ม

ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานประกอบการ กลุ่มหน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษา โดยร่วมกันพัฒนาด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน และด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี เนื่องจากการร่วมมือกันของทั้งสามกลุ่มนี้มีความสำคัญและส่งผลที่เป็นบวกในหลายด้าน การร่วมมือกันของทั้งสามกลุ่มช่วยให้การพัฒนานักปฏิบัติบัญชีมีความครอบคลุมและครบวงจร ทั้งในด้านวิชาการ การปฏิบัติ และจรรยาบรรณ ซึ่งส่งผลให้นักปฏิบัติบัญชีมีคุณภาพและมีความพร้อมในการทำงานจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของกัญญาพัชร พงษ์ดี (2559) กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนบนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) สร้างเครือข่ายร่วมใจระบบไตรภาคี 2) ยกระดับการมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) พัฒนาภาวะผู้นำของไตรภาคีเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของไตรภาคี และ 5) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับโรงเรียนพื้นที่สูง และผลการตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนบนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานประกอบการ กลุ่มหน่วยงานคุมมาตรฐานการศึกษา ต้องร่วมกันพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ร่วมกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทำงาน และด้านการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพนักปฏิบัติบัญชี ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สร้างความสำเร็จเพื่อการยกระดับคุณภาพนักปฏิบัติบัญชีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยไตรภาคีต้องร่วมกันในการจัดทำแผนการเรียนตามให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย และความต้องการของสถานประกอบการ หน่วยงานควบคุมมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกรายวิชา อีกทั้งส่งเสริมให้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะวิชาชีพ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้บัญชี และประเมินผลตามสภาพจริง และจัดหาสื่อ หนังสือเรียนทางด้านวิชาชีพบัญชี พัฒนาสื่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมในโครงการเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านวิชาชีพบัญชี จัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นนักปฏิบัติบัญชีมืออาชีพและ คัดเลือกสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน ประกอบการตรงตามสมรรถนะรายวิชา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรพิจารณาก่อนนำแนวทางฯ ไปใช้โดยอาจปรับเปลี่ยนแผนการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย และความต้องการของสถานประกอบการ รวมไปถึงให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์บัญชีนำมาสอนผู้เรียน และนำการศาสตร์อื่น ๆ เข้ามาบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยจัดโครงการพัฒนาทักษะทางด้านวิชาชีพบัญชีให้ผู้เรียน รวมไปถึงจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นนักปฏิบัติบัญชีมืออาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยและความต้องการของสถานประกอบการ หน่วยงานควบคุมมาตรฐานการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กษมา ยังสัมป่อย. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีวิชาชีพขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กัญญาพัชร พงษ์ดี. (2559). กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญชนก แสงท้านัง. (2563). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5 (7), 153-168.
- ฐาปณีย์ เสาหิน. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริการทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วชิณ อ่อนอ้าย. (2558). รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สนุ่น มีเพชร. (2563). ปัญหาด้านการบริหารการเรียนการสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อรชร ปราจันท์ (2561). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 12 (1), 156-169.

- Best, D. L., Williams, J. E., Cloud, J. M., Davis, S. W., Robertson, L. S., Edwards, J. R., ... & Fowles, J. (1977). *Development of sex-trait stereotypes among young children in the United States, England, and Ireland*. Child Development, 1375-1384.
- Campbell, J. P., & others. (1968). *The Definition and Measurement of Performance in the Public Sector*. American Political Science Review.
- Carnoy, M. (1999). *The family, flexible work and social cohesion at risk*. Int'l Lab. Rev., 138: 411.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). HarperCollins.
- Deming, W. E. (1993). *The New Economics for Industry, Government, Education*. MIT Press.
- Denzin, N. K. (1978). *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods* (2nd ed.). McGraw-Hill.
- Fayol, H. (1916). *General and Industrial Management*. Pitman.
- Gulick, L., & Lyndall, Urwick. (1937). *Paper on the Science of Administration*. New York : Institutc of Public Administration.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*. 2 (2), 94-60.
- Smith, A., Courvisanos, J., Tuck, J., & McEachern, S. (2012). *Building the Capacity to Innovate: The Role of Human Capital*. Research Report. Australia: National Centre for Vocational Education Research (NCVER))
- Sears, A. M. (1950). *Administration and the Human Factor*. McGraw-Hill.
- Stufflebeam, D. L. (1990). *Evaluating Educational Programs: The Four Dimensional Model*. Kluwer Academic Publishers.